

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1910.

— (Kronika društva »Pravnika«.) Poročilo o zadnji glavni skupščini se je moralo pretrgati zaradi drugega gradiva. Ostali dnevni red se je vršil takó, da je bilo odobreno takó blagajnikovo, kakor tudi knjižničarjevo poročilo ter da se je odboru podelil soglasno absolutorij. Volitve predsednika, odbora in pregledovalcev so se vršile »per acclamationem« ter so bili vsi prejšnji funkcionarji nanovo izvoljeni. Društvena pravila so se nekoliko izpremenila in sicer skoraj tako, kakor je na lanski glavni skupščini želel v imenu novomeških društvenikov g. sodni svetnik dr. Volčič. Konečno je skupščina odobrila jednoglasno nasvet, naj se predloži dež. zboru kranjskemu spomenica zastran vpisovanja imen katasterskih občin v zemljiških knjigah. To naročilo je društveni odbor takoj izpolnil tako, da je jednako spomenico izročil dne 31. pr. m. oĝema slovenskima deželnozborskima kluboma. Še isti dan je prišla na razpravo pri deželnem proračunu. (Glej med ostalimi vestmi.)

— (Petindvajsetletnice »Slov. Pravnika« se z daljšim člankom spominja »Mjesečnik« pravniškega društva v Zagrebu v svoji 2. št. in pravi na koncu: »Svršavamo s iskrenom željom da u drugoj četvrti stoljeća naš drug ne samo zadrži svojo sedanju poziciju, nego da u svakom pogledu još uznapreduje.« — Hvalo!

— (Osobne vesti.) Višjega dež. sodišča svetnik in sodni inspektor A. Elsner v Gradcu je dobil naslov in značaj dvornega svetnika. — Imenovani so: za okrajne sodnike in sodne predstojnike sodniki, dr. V. Flerin v Črnomlju za Žužemberk, Jos. Tekavčič v Vel. Laščah za Mokronog, dr. Jos. Dijak v Šmarju za Trebnje. — Premesčena sta: okr. sodnika in sodna predstojnika dr. J. Doljan iz Žužemberka v Postojino, Ant. Mejač iz Mokronoga v Ribnico.

— (Spomenica zastran vpisovanja imen katasterskih občin v zemljiških knjigah,) ki jo je odbor društva »Pravnika« predložil dež. zboru kranjskemu po naročilu glavne skupščine, ima nastopno vsebino:

Katasterske občine so v imovinskem listu zemljiških knjig vojvodine kranjske vpisane zgol z nemškim imenom, če je tako ime sploh v rabi. Imamo torej zemljiške knjige za kat. občine »Oberlaibach«, »Adelsberg«, »Krainburg«, itd., ne pa za Vrhniko, Postojno, Kranj, itd. To pa se ne strinja z narodopisnimi razmerami v deželi, to ni v duhu zemljiškknjižnega zakona in enakopravnosti, to tudi ne soglaša s katastrasom in ni v interesu pravne varnosti ter jasnosti zemljiških knjig.

Zategadelj je deželni zbor kranjski že v seji dne 3. januarja 1888 sklenil to-le resolucijo: »Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da potrebno ukrene, da se pri zemljiških knjigah vojvodine Kranjske v napisu imovinskega lista navede ime dotične katasterske občine v obeh deželnih jezikih, kjer je tako ime v navadi.«

V deželnozborski seji dne 29./9. 1888 je zastopnik c. kr. vlade izjavil, da je navedeno resolucijo predložil pravosodnemu ministrstvu, a zbornica je na to vnovič pozvala c. kr. vlado, naj ukrene izvršitev resolucije.

V deželnozborski seji dne 15./11. 1889 je zastopnik c. kr. vlade na dotično vprašanje odgovoril, da je že meseca februarja istega leta napotil okrajna glavarstva, naj glede na bližajoče se ljudsko štetje (po stanju 31./12. 1890) pozvedujejo in poročajo zastran pravih krajevnih imen, in da je v ta namen povabil na sodelovanje »Matico Slovensko.« Obenem je vladni zastopnik prečital dopis c. kr. notranjega ministrstva, v katerem se je poročalo, da je c. kr. pravosodno ministrstvo glasom dopisa od 20./8. 1889 št. 15.363 sklenilo, odložiti nadaljne odredbe zastran vpisovanja krajevnih imen v zemljiške knjige vojvodine Kranjske v obeh deželnih jezikih, dokler se ne zgotovi novi seznam krajevnih imen, ki je že v delu.

Deželni zbor je na ta odgovor v isti seji naročil deželnemu odboru naj v prihodnjem zasedanju poroča o uspehu resolucije z dne 29./9. 1888.

C. kr. deželno predsedstvo je na to in sicer z dopisom od 8./9. 1890 št. 2461/pr. sporočilo deželnemu odboru, da se je zastran krajevnih imen vršila dne 15. julija 1890 enketa, ki je dognala, kar treba za enotno in pravilno pisavo krajevnih imen, in da se po smislu enketinega sklepa istočasno razpošljejo imeniki katasterskih občin sodnim in finančnim oblastvom.

To poročilo se je v deželnozborski seji dne 20. novembra 1890 vzelo na znanje. Mislilo se je, da je stvar potemtakem pravilno rešena, in da menda tekom prihodnjega leta 1891 pridejo vendar-le slovenska krajevna imena v naše zemljiške knjige.

Ker pa še l. 1898 ni bilo o končni rešitvi deželnozborske resolucije ne sluha in ne duha, akoravno je že l. 1894 c. kr. centralna statistična komisija bila na svetlo dala »Specijalni repertorij krajev na Kranjskem,« predelan po rezultatih popisa ljudstva z dne 31. decembra 1890 in očitvidno z uporabo omenjene enquete, zato so v seji deželnega zbora kranjskega dne 28. januarja 1898 poslanci dr. Majaron in tovariši vložili na c. kr. deželno predsedstvo obširno interpelacijo, ki obsega vse podatke o razvoju tega vprašanja od l. 1888 naprej, in končno povprašuje vlado, ali je pripravljena nenudoma ukreniti, da se tozadevni večkrat ponavljani resoluciji deželnega zbora popolnem ugodi.

Neposredni uspeh te interpelacije je bila zopet enketa, katero je sklicalo c. kr. deželno predsedstvo, da se določi natančno pisava nekaterih krajevnih imen. Ta enketa, v katero so bili poklicani zastopniki vlade, deželnega odbora, deželnega sodišča, finančnega ravnateljstva ter prvi interpelant, je v dveh sejah in sicer 14. junija 1898 in dne 3. februarja 1899 dovršila svojo nalogo.

Kaj se je zgodilo z enketnim operatom, ki je bil menda pogoj, da se izvrši večkrat imenovana deželnozborska resolucija, se ni izvedelo, ker c. kr. vlada na kasneje vložene interpelacije v deželnem zboru sploh ni odgovorila.

— (O krivicah,) ki se gōde slovenskemu jeziku in slovenskim uradnikom v pravosodju, je obširno govoril poslanec g. dr. Triller v deželnem zboru kranjskem dne 31. pr. m. in obenem tudi prečital zgoraj priobčeno spomenico društva »Pravnika«. Njegovim izvajanjem je poslanec gosp. dr. Šusteršič v imenu slovenske ljudske stranke povsem pritrjeval. In sprejele so se z vsemi slovenskimi glasovi naslednje resolucije: I. Deželni zbor vojvodine Kranjske: 1. konstatira z ogorčenjem v zadnjem času vedno naraščajoče izpodrivanje slovenskega jezika na c. kr. sodiščih v celem okrožju graškega nadsodišča; 2. protestira zoper dosledno zastavljanje slovenskih sodnikov in vedno pogosteje ponavljajoče se sistematično njih preteriranje; 3. protestuje zoper vsiljevanje jezikovno nezadostno kvalifikovanih sodnikov v deželo; 4. zahteva, vstrajajoč na načelni zahtevi posebnega nadsodišča za slovenske pokrajine s sedežem v Ljubljani, da se, dokler se ta zahteva ne izpolni, namesti pri c. kr. višjem deželnem sodišču v Gradcu vsaj tretjina slovenskih sodnikov in slovenskega podpredsednika; 5. zahteva istotako, da se na c. kr. vrhovnem sodišču na Dunaju primerno pomnoži število slovenskih votantov in pomožnih sodnih uradnikov; 6. pozivlja osrednjo c. kr. vlado da vse te grajane nedostatke prej ko prej odpravi. Deželnemu odboru se naroča, da ta sklep sporoči c. kr. ministrskemu predsedniku in c. kr. justičnemu ministrtvu. — II. Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da brez odloga ukrene vse potrebno, da se pri zemljiških knjigah vojvodine Kranjske v napisu imovinskega lista navede ime dotične katastrske občine v obeh deželnih jezikih, kjer je tako ime v navadi.

— (Umrli je) dne 16. pr. m. dr. Jaroslav Pospišil, odvetnik v Pragi, šele 47 let star, vrlo delaven mož. Na pravoznanstvenem polju se je proslavil s svojimi studijami o avtorskem pravu, vzlasti pa s svojo monografijo »Výklad zákona o právu autorském k dilum literárním, uměleckým a fotografickým ze dne 16. prosinca 1895«.

— (VI. zvezek Pravnikove zbirke), ki bo obsegal nesporno sodstvo, se je v tisku nekoliko zakasnil, ker so se vanj sprejeli vsi novejši predpisi in je tvarina narasla nad 40 tiskanih pol. Delo pa bo vsekakor dotiskano marca meseca, toda tržna cena mu bo vsled večjega obsega 7 kron; predplačnikom, ki se oglase do 15. marca t. l., ostane cena 5 K 26 h.

»Slovenski Pravnik« izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva »Pravnika« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26. oz. 22.